

Şimali Qafqaz dindarları səyləri birləşdirməyə çağırdı

Allahşükür Paşazadə: "İslam hüquq mədəniyyətinin öyrənilməsi dövlət tərəfindən dəstəklənir"

Azərbaycan dünyada multikulturalizm və tolerantlığı qoruyub inkişaf etdirmək istiqamətində gördüyü işlərlə yanaşı, dünyada bu istiqamətdə gedən proseslərə də ciddi əhəmiyyət verir. Bu baxımdan Azərbaycan nümayəndə heyətinin Rusiya Federasiyası Kabardin-Balkar Respublikasının paytaxtı Nalçik şəhərində "Müasir Rusiyada İslam hüquq mədəniyyəti: vəziyyət və perspektivlər" mövzusunda keçirilən beynəlxalq elmi-praktik konfransda iştirakı da təqdirəlayiq haldır. Rusiya Federasiyası Prezidenti Administrasiyasının və İslam elm, mədəniyyəti və təhsilinə dəstək Fondu tərəfindən təşkil olunan konfransa qatılan Azərbaycan nümayəndə heyətinə Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə rəhbərlik edib. Kabardin-Balkar Respublikasına səfəri zamanı bu ölkənin başçısı Kazbek Kokovla görüşən şeyx həzrətləri Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təbriklərini və xoş arzularını ona çatdırıb. Şeyx həzrətləri həmçinin Rusiya dövləti tərəfindən ənənəvi İslama göstərilən dəstəyi, Rusiya vətəndaşlarının, o cümlədən müsəlmanların ənənəvi dayaqlarının və mənəviyyatının qorunub saxlanılmasına daim diqqət və qayğı ilə yanaşılmasını məmnunluq hissi ilə qeyd edərək, deyib: "Təqdirəlayiq haldır ki, İslam təhsil sisteminin təkmilləşdirilməsi, habelə İslam hüquq mədəniyyətinin öyrənilməsi dövlət tərəfindən dəstəklənir. Bu da təqdirəlayiq haldır ki, Rusiyada da beynəlxalq forumların keçirilməsi təşəbbüsləri dövlət tərəfindən dəstəklənir". A.Paşazadə vurğulayıb ki, belə forumlarda insanlara sülh, tərəqqi və firavanlıq gətirən həqiqi İslamın mahiyyəti açıqlanır və təbliğ olunur. Bu da, heç şübhəsiz ki, dövlətin öz vətəndaşlarının etiqadına yüksək ehtiramının nəticəsidir. A.Paşazadə qeyd edib ki, xüsusən də dünyəvi dövlətlərin yarandığı zaman mənəviyyatsızlığın və dinsizliyin yayılmasına yol vermək olmaz, buna görə də, dini dəyərlərin qorunub inkişaf etdirilməsi vacibdir. Din-dövlət münasibətləri və qarşılıqlı əlaqələr ölkənin mövcud qanunları və beynəlxalq normalar əsasında formalaşmalıdır.

O, bildirib ki, dövlət-din məsələlərinin təmin olunmasında dövlətin rolu təkcə milli-mənəvi dəyərləri qayğı ilə qoruyub saxlamaq deyil, həm də onları hər hansı mümkün müdaxilədən qorumaq və inkişaf etdirməkdir. Dövlət ölkənin ərazisində məskunlaşan müxtəlif millətlərin və dini etiqadların nümayəndələri arasında münasibətlərin aradan qaldırılmasında, etimadın bərpa edilməsində, dialoqun qurulmasında, əməkdaşlığın dərinləşməsində dini liderlərin rolunu nəzərə almalı, onların nüfuzundan istifadə etməlidir. Öz çıxışında Dünya dini liderlərinin II Bakı Sammitinin işinə toxunan şeyx həzrətləri qeyd edib ki, Rusiya Bakı Sammitində ən sanballı və çoxsaylı nümayəndə heyəti ilə təmsil olunub. «Patriarx Kirill həzrətlərinin Sammitdə dəyərli nitqi ilə müdrikliyini və vahid Yaradanın böyük ideallarına dərin sədaqətini nümayiş etdirməsi və Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin təbrik məktubunda dini liderlərin səylərinə yüksək qiymətin ifadə olunması bizi bu istiqamətdə yeni işlərə ruhlandırır»,- Allahşükür Paşazadə deyib.

Qeyd etmək lazımdır ki, dünya dini liderlərinin II Bakı Sammiti dinlərarası əməkdaşlıq ideyalarının bütün dünyada geniş yayılması baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edən tədbirdir. Bu tədbir Azərbaycanın çoxəsrlik tolerantlıq ənənələri, onun bütün dünyada dinlərarası və mədəniyyətlərarası dialoq işinə sanballı töhfəsi haqlı olaraq ölkəmizi əhəmiyyətli beynəlxalq forumların keçirildiyi bir məkan kimi tanıdıb. Dünyada sülh və həmrəyliyin bütün başlanğıcının təşəbbüskarı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin olması da xüsusilə diqqətəlayiqdir. Prezident İlham Əliyevin Sammitdə şəxsən iştirak etməsi və geniş məzmunlu çıxış etməsi dövlətimizin beynəlxalq münasibətlərdə ədalət naminə, milliyyətindən və dini etiqadından asılı olmayaraq, insanlar və xalqlar arasında sülh və həmrəylik naminə ardıcıl mövqeyini əyani nümayiş etdirir. Tədbir iştirakçıları Azərbaycan dövlətinin beynəlxalq əməkdaşlığın inkişafına, din və dövlət arasında qarşılıqlı münasibətlərin formalaşmasına, sivilizasiyalararası və dinlərarası əlaqələrin möhkəmlənməsinə, müxtəlif milli və mədəni dəyərlərin, multikulturalizm ənənələrinin müdafiəsinə verdiyi böyük əhəmiyyəti vurğulayıb, Bakı Bəyannaməsini qəbul ediblər. Tədbirin sonunda qəbul olunan yekun sənəddə terrorizmi, bəşəriyyət əleyhinə cinayətləri dinlə əlaqələndirmək cəhdlərinin, terror aktlarının, habelə ayrı-seçkilik, ksenofobiya, islamofobiya, antisemitizm və xristianofobiya zəminində törədilən digər xüsusi ağır cinayətlərin qarşısının alınmasına yönəlik təsirli tədbirlərin görülməsi kimi mühüm məqamlar aydın şəkildə öz əksini tapıb.

Kabardin-Balkar Respublikasının paytaxtı Nalçik şəhərində "Müasir Rusiyada İslam hüquq mədəniyyəti: vəziyyət və perspektivlər" mövzusunda keçirilən beynəlxalq elmi-praktik konfransda bütün bu məsələlərə toxunan QMI sədri A.Paşazadə deyib: "Həqiqət budur ki, Qafqaz dindarlarının birliyi, bizim sıx əməkdaşlığımız və ümumqafqaz problemlərinin həllinə verdiyimiz töhfə xalqlarımız üçün böyük əhəmiyyət daşıyır. Biz 1941-1945-ci illər Böyük Vətən müharibəsində Qələbənin bayram edilməsi ərəfəsində bu tarixi reallıqları xüsusi qiymətləndiririk. Biz ortaq keçmişimizdə öz torpaqlarımızı birlikdə müdafiə etmişik, dinc gələcəyimizin də qayğısına birlikdə qalmalıyıq. Biz, Qafqazın dini liderləri, Tanrıya dualar oxuyuruq ki, Yer kürəsinin heç bir guşəsində heç vaxt müharibələr olmasın, bizim evimiz Qafqazda həmişə sülh, əmin-amanlıq bərqərar olsun, bunun naminə mümkün olan hər şeyi edirik". Şeyx həzrətləri öz çıxışında, həm də Dağlıq Qarabağ

münaqişəsinin həlli probleminə toxunaraq qeyd edib ki, təkcə Qafqazı yox, bir çox sivil dünya ictimaiyyətini narahat edən Qarabağ problemi, artıq 30 ilə yaxındır ki, özünün beynəlxalq hüquq əsasında, sülh yolu ilə ədalətli həllini gözləyir: "Biz, din xadimləri Tanrıya güclü inam hissi ilə söylərimizi birləşdirməklə, şəksiz ki, Tanrı və xalqlarımız qarşısında öz müqəddəs borcumuzu layiqincə yerinə yetirəcəyik. Bizə kənardan qəbul etdirilən moizə və fətvələr yolverilməzdir. Allaha şükürlər olsun ki, son illər Birlik ölkələrində ruhanilərin sıraları yüksək təhsilli din xadimləri ilə genişlənib. Onlar xalqlarımızın maraqlarını nəzərə alaraq, öz ölkələrində müsəlmanları narahat edən bu və ya digər məsələyə dair fətva verə bilirlər. Bu işdə cihad, təkfir və xilafət məsələləri üzrə Qroznı İlahiyyat Bəyannaməsinin əhəmiyyətini xüsusi vurğulamaq istərdim". QMİ sədri daha sonra qeyd edib ki, həm din xadimlərinin, həm də müsəlmanların borcu ekstremistlərin təhriki çağırışlarına və hərəkətlərinə layiqli cavab vermək, onların dövlətçiliyi məhv etmək, cəmiyyətdə barışmaz ixtilaf yaradmaq, ailələrə fəlakət gətirmək və əzab çəkdirmək cəhdlərinin qarşısını qətiyyətlə almaqdır və bunun üçün bütün söylərini birləşdirməlidirlər. Bu, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin, Qafqaz Xalqları Ali Dini Şurasının, Şimali Qafqaz Müsəlmanları Əlaqələndirmə Mərkəzinin, eləcə də regional strukturların, o cümlədən müfti Hacı Həzrətəli Dzasejev başda olmaqla, Kabardin-Balkar Respublikası Müsəlmanları Ruhani İdarəsinin fəaliyyətinin əsas istiqamətlərindən biridir, - A. Paşazadə qeyd edib.

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin (QMİ) sədri Allahşükür Paşazadə Qafqaz və Azərbaycan xalqları arasında bir çox sahələrdə tarixən mövcud olan sıx əlaqələrdən danışaraq, hələ də dünyada faşizmi yaşadan qüvvələrin olduğunu təəssüf hissi ilə qeyd edib, ermənilərin faşistlərin əlaltısı olmuş əli yüzlərlə dinc insanın qanına bulaşan, insanlara olmazın zülmələr verən Qaregin Njdeyə abidənin qoyulması məsələsinə toxunaraq deyib: "Biz bu cür hallara qarşı birlikdə mübarizə aparmalıyıq".

QMİ sədrinin Kabardin-Balkar Respublikasının paytaxtı Nalçik şəhərində "Müasir Rusiyada İslam hüquq mədəniyyəti: vəziyyət və perspektivlər" mövzusunda keçirilən beynəlxalq elmi-praktik konfransa qatılmasından məmnunluq duyduğunu ifadə edən Kabardin-Balkar Respublikasının başçısı Kazbek Kokov Rusiya və Azərbaycan arasında bütün sahələrdə əlaqələrin uğurla inkişaf etdiyini bildirib. O, həmçinin, Şeyxülislam Allahşükür Paşazadənin Qafqazda dinlər və millətlər arasındakı münasibətlərin möhkəmlənməsindəki xidmətlərini yüksək qiymətləndirib. Kazbek Kokov qeyd edib ki, atası, Kabardin-Balkar Respublikasının başçısı Valeri Kokovla Ulu Öndər Heydər Əliyevin sıx dostluq əlaqələri olub və bu gün Prezident İlham Əliyev bu münasibətləri keyfiyyətə yeni mərhələyə yüksəldib və daha da inkişaf etməsinə təkan verib.

Tədbirdə çıxış edən digər nümayəndələr də, Azərbaycan ilə Rusiya arasında əlaqələrin strateji tərəfdaşlıq səviyyəsində olduğunu, beynəlxalq müstəvidə də uğurla inkişaf etdiyini bildirərək, qeyd ediblər ki, Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın Rusiya Federasiyasına rəsmi səfəri və burada keçirdiyi görüşlər ölkələrimiz arasında münasibətlərin daha da inkişaf etdirilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır. Onlar, eyni zamanda, qeyd ediblər ki, bu əlaqələrin əsas istiqamətlərini iki ölkənin prezidentləri burada yaşayan xalqların maraqlarını nəzərə alaraq müəyyənləşdirir, qarşılıqlı əməkdaşlıq və qardaşlıq yaxşı münasibətlərin yaranmasına xidmət edir.

Tədbirin sonunda Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə nümayəndə heyətinin tərkibində həm dövlət rəsmilərinin, həm də ölkəmizdəki müxtəlif dini konfessiya rəhbərlərinin iştirak etdiklərini vurğulayaraq, qeyd edib ki, bu amil Azərbaycanda mövcud olan multikulturalizmin və tolerantlığın açıq təzahürüdür.

Məlumdur ki, ölkəmizi təmsil edən nümayəndələrin bu kimi tədbirlərdə iştirakı ölkəmizin multikultural dəyərlərinin təbliği baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır.

“Paralel”in Araşdırma Qrupu

***Yazı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
KİV-ə Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə çap olunub***